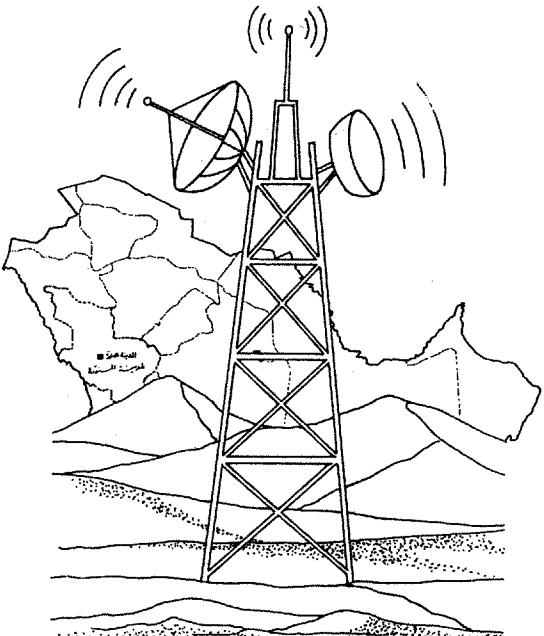

اخبار و گزارشها

همه ساله در سرزمین وحی، به ویژه در موسوم حج، حوادث و اتفاقات تلخ و شیرین فراوانی رخ می‌دهد که بسیاری علاقه‌مندند از آنها آگاهی یابند. در این شماره بر آن شدیم تا گزیده‌ای از اخبار و گزارش‌های مفید و خواندنی را که توسط خبرگزاری جمهوری اسلامی ایران در موسوم حج سال گذشته تهیه شده منتشر نماییم.

امید آنکه در شماره‌های بعدی نیز بتوانیم آن را تداوم بخشیده گزارش‌های سودمندی را به خوانندگان عزیز و گرامی فصلنامه «میقات حج» تقدیم کنیم.

مقامات دولت سعودی، حاج ایرانی را منظم‌ترین حاج دنیا دانستند
رییس سازمان حج و زیارت جمهوری اسلامی ایران اعلام کرد: مقامات سعودی از حاج حاج جمهوری اسلامی ایران به عنوان منظم‌ترین حاج دنیا در مراسم حج سال ۷۹ یاد کردند.

حسین رضایی افزود: در ملاقات‌هایی که با مقامات دولت سعودی از جمله وزیر کشور، وزیر حج و افسر مربوط به مراسم حج داشتم، مقامات سعودی بارها از ایرانیان به عنوان منظم‌ترین حاج یاد کردند.

رییس سازمان حج و زیارت جمهوری اسلامی ایران که به مناسبت پایان مراسم حج سال ۷۹ در گفتگو با خبرنگار خبرگزاری جمهوری اسلامی در مدینه منوره شرکت کرده

بود افزود: دولت برای انجام هرچه بهتر حج سال ۷۹ بیش از ۷۴ میلیارد ریال تسهیلات مالی در اختیار سازمان حج و زیارت قرار داده است.

وی افزو: این اعتبار صرف هزینه‌های حجاج، بعثه، ستاد حج، هیأت پزشکی و مسائل اجرایی و فرهنگی حج شده است.

او با اشاره به این‌که دولت برای نخستین بار در سال جاری بابت هزینه حجاج، یارانه (سویسید) نداده است خاطرنشان کرد: تسهیلات مالی سال جاری درنتیجه مکاتبات سازمان حج و زیارت با دولت و به‌ویژه سازمان برنامه و بودجه وقت و تصویب آن در مجلس شورای اسلامی در اختیار سازمان حج و زیارت قرار گرفته است.

رییس سازمان حج و زیارت، برنامه‌های حج ۷۹ را موفقیت‌آمیز توصیف کرد و افزود: برای نخستین بار در مراسم حج ۷۹ طرح پژوهش کاروان به اجرا درآمد که تأثیر زیادی در وضعیت بهداشت و درمان زائران داشته است.

رضایی گفت: دادن ویزای زائران در موعد مقرر و کاهش مشکلات پرواز هوایپماهای حامل حجاج، از موفقیت‌های مراسم حج سال ۷۹ است.

وی اظهار داشت: حجاج ایرانی در حج سال ۷۹ در مجموع ۷۵ هزار گوسفند در منا قربانی کردند.

رییس سازمان حج و زیارت گفت: برای اولین بار سازمان حج مطمئن شد که از طریق بانک توسعه اسلامی، گوشت این تعداد قربانی به مصرف مسلمانان فقیر کشورهای دنیا می‌رسد.

رضایی افزود: بانک توسعه اسلامی متشکل از ۵۲ کشور مسلمان از جمله جمهوری اسلامی ایران می‌باشد و طرح خرید و فروش گوسفند قربانی، ذبح کردن و همچنین بسته‌بندی و تقسیم گوشت قربانی را در کشورهای مختلف دنیا به‌عهده گرفته است.

براساس گزارش دولت سعودی، در حج سال جاری در مجموع بیش از ۶۵۰ هزار گوسفند در منا توسط مسلمانان قربانی شده است.

رییس سازمان حج و زیارت، به مشکل قربانی برای برخی از حجاج ایرانی در حج ۱۳۷۹ اشاره کرد و گفت: ۱۵ درصد از کل زائران ایرانی، روز دهم ذیحجه (عید قربان)

موفق به قربانی نشدند و روز یازدهم این حجاج ۱۰ هزار گوسفند مورد نظر را در کشتارگاه منا قربانی کردند.

وی علت این تأخیر را تعطیلی کشتارگاه با توجه به این‌که حجاج با تأخیر از رمی جمرات برگشته بودند و نیز برنامه فشرده‌بانک توسعه اسلامی به خاطر بسته‌بندی همزمان گوشت‌های قربانی، عنوان کرد.

رضایی اظهار داشت: نظر به این‌که طرح بانک توسعه اسلامی برای قربانی، یک تجربه جدید بود، امیدواریم در سال آینده مشکل کمتری در این زمینه داشته باشیم.

رییس سازمان حج و زیارت کشور، در پایان ازتمام دست‌اندرکاران برگزاری مراسم حج سال ۷۹، به ویژه بعثه مقام معظم رهبری و احدهای مربوط، هوایپیمایی کشوری و هوایپیمایی جمهوری اسلامی ایران، مدیران کاروان‌ها، روحانیون، پزشکان، مدیران ستادی حج، نماینده‌گی وزارت امور خارجه و نیز خدمه کاروان‌های حج قدردانی کرد.

انجام امور حج به تدریج به جوانان سعودی محول می‌شود
دولت عربستان تصمیم گرفته است، در ایام حج تنها انجام کارهای خدماتی را به خارجیان واگذار کند.

قُصَّی ابراهیم فلالی، معاون مدیر کل اداره کار و کاگر در منطقه مکه مکرمہ گفت: در ایام حج، تنها انجام وظایف و کارهایی به خارجیان واگذار می‌شود که سعودی‌ها توانایی اجرای آن‌ها را نداشته باشند.

وی نظافت، حمالی، تعمیر و از این قبیل حرفة‌های کارهایی ذکر کرد که به خارجیان اجازه انجام آن‌ها داده می‌شود. این تصمیم، در پی تأکید شماری از مسؤولان امور حج مبنی بر لزوم واگذاری انجام امر مربوط به حج به جوانان سعودی، با توجه به علاقه‌مندی آنان اتخاذ شده است.

مدیر کل اداره کار و کاگر منطقه مکه گفت: زمینه‌های کاری در ایام حج در مرزهای ورودی کشور؛ اعم از مرزهای زمینی، دریایی و هوایی و همچنین در مشاعر مقدسه فراوان است و جوانان سعودی با گذراندن دوره‌های حرفه‌ای، از عهدۀ انجام آن‌ها برخواهند آمد.

۱۳۰۰۰ دستگاه اتوبوس، زائران خانه خدا را جابه‌جا کرد

ریس سندیکای اتوبوسرانی مکه مکرمہ اعلام کرد: در سال جاری بیش از ۱۳ هزار دستگاه اتوبوس برای انتقال بیش از یک میلیون زائر از جده و مدینه منوره به مکه مکرمہ و همچنین عرفات، مشعر و منابه کارگرفته شده است.

اظهارات ریس سندیکای اتوبوسرانی مکه مبنی بر تأمین رفاه حجاج، در حالی مطرح شده است که زائران ایرانی از وضعیت اتوبوس‌ها اظهار ناراحتی می‌کردند. به گفته زائران، فاصله کم صندلی‌ها از یکدیگر و فشردگی زائران، موجب سلب آسایش آنان شده است.

گفتنی است این شرکت‌ها به دلیل حضور بیش از یک میلیون زائر در مدتی محدود در عربستان و کم بودن تعداد اتوبوس‌ها، با کم کردن فاصله صندلی‌ها از یکدیگر، امکان انتقال تعداد بیشتری از زائران را فراهم می‌کنند. که در نتیجه مشکلات زیادی برای زائران ایجاد می‌نمایند.

روزانه هشت میلیون قرص نان میان زائران خانه خدا در مکه توزیع گردید
مسئول صنف نانوایان مکه مکرمہ اعلام کرد: در موسم حج، روزانه هشت میلیون قرص نان میان زائران خانه خدا توزیع گردید.

نشریه «سعودی گازت» چاپ سعودی به نقل از عبدالله عادل کعکی نوشت: از تعداد یادشده، روزانه ۵ میلیون قرص نان در نانوایی‌های خارج از شهر و بقیه در داخل شهر مکه مکرمہ تولید گردیده است.

وی تصریح کرد: در موسم حج، ۷۲ نانوایی در مکه مکرمہ فعالیت دارند، که از این تعداد دو واحد خودکار، ۲۰ واحد نیمه خودکار و بقیه سنتی فعالیت می‌کنند.
مسئول صنف نانوایان مکه اظهار داشته است: برای رعایت بهداشت در پخت نان، به طور مداوم مأموران این اداره، نانوایی‌ها را بازرگانی و کنترل می‌کنند.

حدود ۶۰ تن دارو در حج سال گذشته مصرف شده است

ریس هیأت پزشکی حج جمهوری اسلامی ایران اعلام کرد: حدود ۶۰ تن دارو به

صرف حجاج ایرانی که به مرکز پزشکی و درمانگاه‌های هیأت پزشکی در کاروان‌های حج مکه، مدینه و مشاعر مراجعه کردند، رسیده است.

وی خاطرنشان کرد: بیش از ۷۰ درصد نیازهای دارویی حجاج ایرانی داروهای سرماخوردگی، ضد حساسیت، آنتی‌بیوتیک و داروهای بیماری گوارشی بوده است. دکتر ضیایی یادآور شد: سال گذشته در مجموع ۵۰ تن دارو به مصرف حجاج ایرانی رسید که امسال (۱۳۷۹ ه. ش.) این رقم ۲۵ درصد افزایش یافته است.

ضیایی اضافه کرد: آن دسته از حاجاجی که نیاز به داروهای خاص داشته‌اند با مراجعه به درمانگاه‌های تخصص هیأت پزشکی در مکه و مدینه دارویی مورد نیاز آنان به تشخیص پزشک تأمین شد.

وی با اشاره به این که هیأت پزشکی به تمام مراجعین به این مرکز پاسخ مثبت داده است گفت: اجرای طرح هر کاروان یک پزشک در سال جاری باعث جلوگیری از بیماری خاص، صرفه‌جویی در وقت حجاج، رسیدگی سریع به بیماری‌های اورژانس و کاهش مرگ و میر شده است.

دکتر ضیایی به چگونگی گرینش و تأمین پزشک کاروان‌ها اشاره کرد و متذکر شد: مدیران کاروان‌ها پزشکان زیر ۵۵ سال را معرفی و پس از تأیید صلاحیت پزشکی آنان توسط هیأت پزشکی حج در طول سفر به خدمت کاروان مربوطه درمی‌آیند.

وی اظهار داشت: این طرح در سال آینده نیز با تجدیدنظر در انتخاب پزشکان و دخالت بیشتر هیأت پزشکی مطلوب‌تر اجرا خواهد شد. در سال جاری برای نخستین بار ۵۰۰ پزشک همراه کاروان‌های حجاج ایرانی در سفر حج بودند. با توجه به این که برخی از پزشکان با عنوان خدمه به حج اعزام شده بودند، یک نوبت باید کار خدماتی انجام می‌دادند که این مسئله با توجه به فشار کار آنان به خاطر ویزیت بیماران در طول روز باعث اعتراض برخی از پزشکان نیز شده بود.

چهارصد میلیون ریال هزینه نظافت مشاعر شد

شهردار مکه اعلام کرد که برای نظافت مشاعر مقدس (عرفات، مشعر و منا) بیش از یک میلیون و نهصد ویا زده هزار ریال سعودی، حدود چهارصد میلیون ریال ایران، هزینه شد.

دکتر فؤاد محمد غزالی شهردار مکه گفت: برای نظافت مشاعر مقدس چهار قرارداد با شرکت‌های داخلی منعقد شده شامل مدفون کردن بقایای قربانی‌ها، نظافت کشتارگاه‌ها و مراکز نگهداری احشام و جمع آوری زباله‌ها در عرفات، مشعر و منا و دفن آن‌ها بود. حدود دو میلیون زائر بیت الله الحرام مدت سه شب‌نوروز را در این سه منطقه می‌گذرانند.

به هنگام ترک زائران، تمامی این مناطق مملو از زباله شده و در همه‌جا پراکنده می‌گردد.

پیشنهاد ایجاد راه حلزونی برای حل مشکل ازدحام جمعیت در رمی جمرات
یک مهندس عربستانی طرح احداث یک دالان یا راه حلزونی را در محل رمی جمرات برای جلوگیری از ازدحام جمعیت و حوادث ناگوار پیشنهاد داد.

روزنامه المدینه عربستان، با چاپ تصویری از طرح دالان حلزونی مهندس عبدالعزیزی نوشت: براساس این طرح زائران بیت الله الحرام در یک ستون قرار می‌گیرند و از یک در به دالان حلزونی، جمرات وارد و به ترتیب جمرة اولی، وسطی و عقبی را رمی می‌کنند و از در دیگر دالان حلزونی خارج می‌شوند.

به گفته مهندس عسیری، این طرح به‌گونه‌ای طراحی شده که زائران وقتی وارد این دالان می‌شوند، راه بازگشت به عقب را ندارند و همین امر باعث می‌شود که جمعیت به طور یک طرفه در حال حرکت باشند و ضمن سهولت در رمی جمرات، ازدحامی نیز به وجود نیاید.

به گفته این مهندس، در صورت تصویب طرحش از سوی دولت، در سال‌های آینده حجاج شاهد اجرای طرح رمی جمرات به صورت حلزونی در مناخواهند بود.
در مناسک رمی جمرات حجّ امسال (۱۳۷۹ ه. ش.), در روز عید قربان، ۳۵ نفر از زائران بیت الله الحرام به خاطر ازدحام جمعیت کشته شدند.

در سه سال پیش از این نیز در جریان مناسک رمی جمرات حدود یکصد تن از حجاج کشورهای مختلف جان خود را از دست داده بودند.
خبرگزاری جمهوری اسلامی نیز در پی حادثه رمی جمرات در روز عید قربان، سال

جاری طی گزارشی پیشنهاد داده بود، برای جلوگیری از تکرار حوادث رمی جمرات، مسؤولان مربوط و فقهای مذاهب چاره‌اندیشی کنند.

عربستان در مراسم حج سال گذشته ۶۰۰ هزار جلد کتاب کوچک میان حاجیان توزیع کرد

نشریه سعودی گازت نوشت، مؤسسه خیریه الحرمین با همکاری وزارت شؤون اسلام و اوقاف عربستان، ۶۰۰ هزار نسخه کتاب در قطع کوچک چاپ کرد و به عنوان هدیه، در یک کیف دستی، در اختیار حاجیان قرار داد.

مؤسسه خیریه الحرمین از سال ۱۴۱۳ هجری قمری تاکنون، چهار میلیون کتاب در قطع کوچک چاپ و در میان حجاج توزیع کرده است.

تعدادی از این کتاب‌ها که ۶۰۰ هزار نسخه آن امسال (۱۳۷۹ ه. ش.) در میان زائران

بیت الله الحرام توزیع می‌گردید عبارتند از:

- ۱ - حقوق دعت الیها الفطره، تأليف شیخ محمد بن صالح العثیمین.
- ۲ - التوحید، تأليف شیخ صالح الفوزان.
- ۳ - تعلیم الصلاه، تأليف شیخ الرائد.
- ۴ - حصن المسلم، تأليف شیخ سعید القحطانی.

تشکیل پرونده الکترونیکی برای هر زائر
وزیر حج عربستان اعلام کرد برای هریک از زائران بیت الله الحرام در ایام حج تمنع، یک پرونده الکترونیکی تشکیل گردید.

ایاد بن مدنی افزود: این پرونده‌ها که از ابتدای ورود زائر به عربستان در مرز گشوده شد، تمامی نقل و انتقالات وی را در مکه و مدینه و مشاعر مقدس (عرفات، مشعر و منا) دربرگرفت.

وزیر حج عربستان گفت: با استفاده از این پرونده، می‌توان اطلاعات لازم درباره هر زائر و حتی محل استقرار وی در داخل اتوبوس، فرودگاه و... را به دست آورد. وی همچنین گفت: با ایجاد یک شبکه اطلاعاتی به هم پیوسته، با استفاده از رایانه

(کامپیوتر)، تمام مراحل کار حج عمره، از هنگام دریافت روایید عمره تا بازگشت به کشورش، تحت نظر قرار می‌گیرد.

به گفته وزیر حج عربستان، در این راستا، سفارت‌خانه‌های این کشور در خارج به این شبکه اطلاعاتی وصل شد.

وی با اشاره به این که در این راستا گام‌های اساسی برداشته شده، افزود: این شبکه اطلاعاتی در مورد حج عمره به مرحله اجرا درآمد.

چاه زمزم با تونلی به بخش شرقی مسجدالحرام متصل می‌شود

رئیس انتستیتوی خادم حرمین شریفین اعلام کرد: برای دسترسی بیشتر زائران زن بیت الله الحرام به آب چاه زمزم، قرار است با حفر تونلی از زیر مسعی به بخش شرقی مسجدالحرام، این دسترسی میسر شود و محل نمازگزاری خانم‌ها نیز به جانب «باب الفتح» انتقال یابد.

روزنامه «سعودی گازت» با اعلام این مطلب، به نقل از دکتر «اسامه الباز» همچنین نوشت: ورود کالا و وسایل گوناگون به همراه زائران خانه خدا به مسجدالحرام در ایام حج ممنوع است و به همین جهت بهزودی هفت مرکز در این مسجد ایجاد خواهد شد تا زائران بتوانند قبل از ورود به آن، وسایل خود را به این جایگاه‌ها تحويل دهند.

وی افزود: چگونگی اجرای این طرح از سوی مؤسسه خادم حرمین شریفین بررسی شده و اجرای آن در آینده نزدیک به مناقصه گذاشته خواهد شد.

۵۶ درصد زائران سال گذشته بیت الله الحرام مرد بودند

در سال ۱۳۷۹ ه. ش.) از مجموع زائرانی که جهت زیارت بیت الله الحرام به عربستان سعودی سفر کردند، حدود ۵۶ درصد آن‌ها مرد بودند و ۴۴ درصد بقیه را زنان تشکیل می‌دادند.

روزنامه انگلیسی زبان «عرب نیوز» چاپ جده، با اعلام این مطلب نوشت: امسال (۱۳۷۹ ه. ش.) تعداد کل زائران بیت الله الحرام به حدود ۲ میلیون نفر رسید که بالاترین میزان در سال‌های اخیر اعلام شد.

این گزارش حاکی است: از این تعداد حدود یک میلیون و چهار صد هزار نفر از کشورهای مختلف جهان به عربستان سعودی وارد شده‌اند و بقیه از شهروندان سعودی بودند.

این روزنامه در ادامه نوشت: امسال در ایام تشریق، ۳ میلیون مکالمه تلفنی از سوی زائران خانه خدا انجام شده که از این تعداد حدود ۲ میلیون ارتباط تلفنی مربوط به اقامت در عرفات بود و این میزان در ایام حج، تاکنون بی‌سابقه بوده است.

قلعه «أجياد» در مکه وقف مسجدالحرام می‌شود

قلعه بزرگ کوه بلبل که در مکه مکرمہ به «قلعه اجياد» معروف است و تمامی اراضی وابسته به آن، که حدود ۲۳ هزار متر مربع است، وقف مسجدالحرام می‌شود و دومیلیارد ریال سعودی (حدود ۵۳۶ میلیون دلار) بر روی آن سرمایه‌گذاری خواهد شد.

قلعه اجياد و اراضی وابسته به آن، در پشت مسجدالحرام واقع است و در حال حاضر منطقه‌ای مسکونی است و خیابان اجياد در آن قرار دارد.

شیخ صالح بن عبدالعزیز آل شیخ، رئیس شورای عالی اوپاک عربستان، گفت: قرار است عواید و درآمد این وقف در خدمت تعداد روبه‌افزایش حجاج بیت الله الحرام قرار گیرد. قرار است، در این محل وقفی، ۱۱ مجتمع مسکونی ۱۷ تا ۳۲ طبقه ساخته شود، که از هریک از آن‌ها مسجدالحرام قابل مشاهده باشد.

این مجتمع‌های مسکونی، در مجموع دارای ۹۴۲ آپارتمان خواهد بود. همچنین یک هتل پنج ستاره در بخش غربی آن احداث خواهد شد، که مشرف به مسجدالحرام و خیابان الهجره می‌باشد.

این هتل دارای برج‌های ۲۰ و ۳۲ طبقه خواهد بود، که دارای ۲۲۰ اتاق است. این پروژه همچنین دارای یک بازار تجاری متشکل از دو طبقه و یک پارکینگ با گنجایش ۱۷۵۰ خودرو خواهد بود.

تشریف به حجّ پس از ۸۰ سال

برای نخستین بار، بعد از ۸۰ سال، اولین گروه از مسلمانان کشور مغولستان سال

گذشته به حج مشرف شدند و فریضه حج را در کنار مسلمانان ۵۲ کشور اسلامی به جای آوردن.

دولت کمونیستی مغولستان در ۸۰ سال گذشته همچون اتحاد جماهیر شوروی، مردم مسلمان این کشور را از انجام فرایض دینی منع کرده بود.

این گروه از مسلمانان مغولستان که سال گذشته به حج مشرف شدند، اعلام کردند که تا پیش از این سفر، حج برای مسلمانان این کشور به قصه تبدیل شده و شرایط برای مسلمانان آنقدر سخت بود که از اسلام به جز نام آن چیز دیگری نمی‌دانستند.

خانم سماخان طلیخان یکی از حجاج کشور مغولستان در مصاحبه با نشریه فارسی زبان سعودی گازت، چاپ عربستان گفت: ما پیش از این چیزی از مناسک حج نمی‌دانستیم و فقط شنیده بودیم که ۲۰۰ سال پیش یکی از زن‌های کشور مغولستان به حج رفته بود.

خانم امّروان خاخاش نیز اظهار داشت: در زمان حکومت کمونیستی، فقط همین اندازه می‌دانستیم که مسلمانیم، ولی از این‌که اسلام دارای چه عقاید و احکامی است، اطلاعی نداشتیم.

وی افroot: پس از فروپاشی حکومت کمونیستی فرصت یافتیم، تا درباره اسلام مطالعه و تحقیق کنیم.

خاخان حوجری زائر دیگر مغولستان گفت: من در طول عمرم هرگز انسانی را ندیده بودم که در مسجد نماز بخواند و تنها می‌دانستم که پدران ما دهها سال پیش که حکومت کمونیستی وجود نداشت، نماز می‌خواندند.

کعبه الله زائر دیگر مغولستان، که امام جماعت یک مسجد در مغولستان نیز می‌باشد، خاطرنشان کرد: مسلمانان کشور مغولستان به مساجد، کتب اسلامی، مبلغین و معلمین علوم اسلامی نیاز فراوان دارند، که امیدواریم کشورهای اسلامی در این زمینه به ما کمک کنند.

نشریه سعودی گازت، به تعداد حجاج کشور مغولستان، که برای نخستین بار بعد از ۸۰ سال به سفر حج مشرف شده‌اند اشاره نکرده ولی نوشه است که این حجاج با همکاری بازرگانان خیر (دبی) به حج آمده‌اند.

۱۵ هزار فلسطینی در مراسم حج سال گذشته شرکت داشتند

تعداد حاجیان فلسطینی که شامل هشت هزار نفر از منطقه غزه و هفت هزار نفر از کرانه باختیری بودند، نسبت به سال پیش افزایش یافته است. این افزایش به دلیل حضور خانواده‌های شهدا و مجروحین انتفاضه در موسم حج سال گذشته است.

تعداد سه هزار و ۵۰۰ نفر از زائران فلسطینی نیز از منطقه اشغالی، از طریق اردن به مدینه منوره و مکه مکرمه آمدند. همچنین در پی عملیات اخیر در داخل فلسطین که به کشته و مجروح شدن ۲۹ سرباز اسرائیلی و بسته شدن مزدگان فلسطین اشغالی با اردن و فرودگاه غزه منجر شد، تعدادی از فلسطینیان از طریق فرودگاه عربیش مصر رهسپار عربستان شدند.

مردم سوریه از سن ۴۵ سالگی به بعد می‌توانند به حج تمتع مشرف شوند
یک تبعه سوریه در مکه گفت: براساس قانون، مردم سوریه تنها از سن ۴۵ سال به بعد می‌توانند به حج تمتع مشرف شوند. همچنین هیچ‌کس اجازه ندارد، بیشتر از یکبار در عمرش به حج تمتع برود.

این تبعه ۳۰ ساله سوری، که خارج از سیستم سازمان حج سوریه به حج مشرف شده است، به خبرنگار ایرنا گفت: برخی از افراد زیر ۴۵ سال سوری، که بخواهند مناسک حج را انجام دهند، از طریق کشورهای دیگر در قالب کارگر وارد عربستان می‌شوند و پس از دو ماه کار در شرکت‌های حمل و نقل خصوصی سعودی، هزینه حج خود را تأمین می‌کنند.

گفته می‌شود، هدف دولت سوریه از اجرای طرح ممنوعیت اعزام افراد زیر ۴۵ سال به مکه، فراهم آوردن شرایط انجام مناسک حج برای همه متقاضیان حج است.

امور حج در سوریه، که سالانه از یک سهمیه ۱۶ هزار نفری بهره‌مند است، توسط بخش دولتی و با هدایت دفتری بهنام امور حج و عمره که متشکل از وزارت اوقاف و سازمان هواپیمایی سوریه است، انجام می‌شود.

فراخوان حج در سوریه، از طریق رادیو و تلویزیون صورت می‌گیرد و متقاضی بعد از انصراف، نمی‌تواند سهمیه خود را به شخص دیگری منتقل کند.

در سوریه، با توجه به کمبود سهمیه حج این کشور، هیچ‌گونه سهمیه‌ای به بخش دولتی و دانشگاه‌ها داده نمی‌شود.

دولت سوریه، از هر زائر ۵۰ هزار لیر سوری معادل ۱۰۰۰ دلار بابت ویزا و بلیط رفت و برگشت در زمان ثبت‌نام می‌گیرد و بقیه مخارج در زمان سفر حج اخذ می‌شود. منازل مورد نیاز زائران سوریه، توسط ستاد حج سوریه در زمان حج اجاره می‌شود و این ستاد سعی می‌کند، این منازل تا حد امکان در نزدیکی مسجدالحرام قرار داشته باشند.

ستاد حج سوریه در عربستان هنگام توزیع اتاق‌ها در محل‌های اسکان زائران خود، سعی می‌کند، زن و شوهرها در کنار یکدیگر باشند. مواد غذایی مورد نیاز زائران نیز توسط ستاد حج تأمین و به صورت دسته‌جمعی توزیع می‌شود.

زائران سوری، در طول سفر از خدمات بیمه بهره‌مندند و قبل از سفر حج، تحت معاینات کامل پزشکی قرار گرفته و در برابر بیماری‌ها واکسینه می‌شوند.

جنaza یک زائر هندی بعد از ۴ سال در کوه منا پیدا شد

جنaza یک زائر هندی که در مناسک حج سال ۱۴۱۸ هجری قمری (۱۹۹۸ میلادی) فوت شده بود، در کوه منا پیدا شد.

روزنامه انگلیسی زبان «سعودی گازت» با اعلام این مطلب، به نقل از پلیس مکه مکرمہ نوشت: نگهبان یک شرکت که در اطراف کوه منا در مکه فعالیت می‌کند، روز جمعه جنازه یک زائر هندی را پیدا کرد و به مسؤولان امنیتی منطقه اطلاع داد. این روزنامه در ادامه نوشت: در نواری که به مج دست این زائر هندی بسته شده است، تمامی مشخصات وی، شامل: نام، فامیل، ملیت و سازمانی که این زائر از طریق آن به حج اعزام شده بود، ثبت گردیده است.

سعودی گازت در پایان نوشت: بررسی‌های نشان می‌دهد که این زائر هندی بر اثر حادثه طبیعی فوت شده و به روی جسد وی نشانه‌ای از ضرب و شتم دیده نمی‌شود.

الازهر مصر اجازه اجرای نمایشنامه درباره امام حسین علیه السلام را نداد
مرکز اسلامی و علوم دینی الازهر مصر اجازه نداد، نمایشنامه‌ای به نام «حسین پیروز» بر روی صحنه برود.

روزنامه «المدینه» چاپ عربستان نوشت: جلال الشرقاوی کارگردان این نمایشنامه سعی کرده است شخصیت امام حسین علیه السلام و حماسه کربلا را ترسیم کند.

الشرقاوی گفته است که به عقیده الأزهر شخصیت امام حسین علیه السلام را نمی‌توان در نمایشنامه مجسم کرد. متذکر می‌شود، در قاهره بارگاهی به نام «رأس‌الحسین» وجود دارد که عقیده بر این است سر مبارک امام حسین علیه السلام پس از واقعه دلخراش کربلا در آنجا قرار گرفته است. این بارگاه به شدت مورد احترام مردم مصر است.

اقدام خیرخواهانه یک زائر ایرانی

با اقدام قابل تقدیر یک زائر ایرانی، گذرنامه و سایر مدارک یک زائر پاکستانی به همراه مقادیری وجه نقد، به وی بازگردانده شد.

زائر ایرانی به نام عباسقلی عباس‌آبادی، کیفی را در شهر مکه یافت که حاوی گذرنامه و مدارک یک زائر پاکستانی، ۳۰۰۰ هزار ریال سعودی و ۱۰ هزار روپیہ پاکستانی بود.

این زائر بیت الله الحرام پس از یافتن این کیف، که نمی‌دانست آن را چگونه به صاحبیش بازگرداند تا وی را از غم و اندوه رها سازد، به مدیر کاروان خود مراجعت و مسئله را با او در میان گذاشت. کیف مذکور پس از آن‌که توسط مدیر کاروان به ستاد حج ایران در مکه مکرمه تحويل داده شد، به بعثه زائران پاکستانی در این شهر ارائه شد، تا در اختیار صاحب آن قرار گیرد.

این اقدام خیرخواهانه و ارزشمند زائر ایرانی، که باعث رهایی یک زائر دیگر مسلمان از نگرانی شد، قابل تقدیر است.

اقدام خدابسندانه یک زائر ایرانی

یک زائر ایرانی با رساندن یک کیف پیداشده حاوی چهارهزار ریال سعودی (هر

ریال معادل ۲۱۵ تومان ایران) و مدارک دیگر به صاحبی، نام نیکی از زائران ایرانی بر جای گذاشت.

این زائر ایرانی که از اعضای کاروان ۱۹۴۱۰ مشهد بود، به هنگام رفتن به مسجد الحرام کیفی را یافت که حاوی چهارهزار ریال سعودی و مدارک صاحب آن بود. وی با استفاده از شماره تلفنی که در داخل کیف بود، با صاحب آن که یک عربستانی ساکن شهر قصیم است، تماس گرفت و یافتن کیف را به وی اطلاع داد.

این زائر ایرانی پس از حضور صاحب کیف در شهر مکه و تحويل گرفتن آن، با وجود اصرار مرد عرب برای پرداخت مژده‌گانی، تنها مبلغ ۳۰ ریال سعودی هزینه تماس تلفن خود را دریافت کرد.

صاحب کیف که از جوانمردی این زائر ایرانی به وجد آمده بود گفت: هیچ‌گاه این جوانمردی زائر ایرانی را فراموش نخواهد کرد.

زن زائر ایرانی از ضارب افغانی خود گذشت کرد

یک زن زائر ایرانی، که پس از هل داده شدن توسط یک فروشنده افغانی، در بیمارستان بستری شده بود، در یک اقدام خداپسندانه، با اعلام رضایت از وی، باعث آزادی اش شد. این زن زائر مسن ایرانی، پس از خرید کالا از یک فروشنده افغانی در میدان «کُدی» مکه، با مراجعه به وی، قصد داشت که کالای مذکور را پس دهد؛ اما فروشنده افغانی از پس گرفتن کالای فروخته شده خودداری کرد. وی هنگامی که با اصرار زن زائر ایرانی روبرو شد، عصبانی گردید و او را هل داد.

این خانم مسن ایرانی، پس از افتادن بر روی زمین، سرش به سنگ خورد و از هوش رفت و فروشنده افغانی دستگیر شد.

زائر ایرانی پس از انتقال به بیمارستان تحت مداوا قرار گرفت و به هوش آمد. وی هنگامی که متوجه شد، فروشنده به دلیل رفتار ناپسندش با وی، دستگیر شده است، رضایت خود را از افغانی مذکور اعلام کرد و گفت: وی مثل پسر من است! با این عمل زن زائر ایرانی که حاکی از منش اسلامی وی بود، فروشنده افغانی آزاد شد.

زائر نایبینای ایرانی: خانه خدا را با چشم قلبم می‌بینم

یک زائر نایبینا که سال گذشته به حج مشرف شده بود، گفت: هنگامی که در مسجدالحرام قرار می‌گیرم، خانه خدا را با چشم قلبم می‌بینم و کعبه را احساس می‌کنم. این پیرمرد همدانی در پاسخ به این سؤال که شما با توجه به مشکلات فراوان این سفر و محروم بودن از نعمت بینایی، چرا به حج آمدید؟ گفت: من ۱۰ سال است که انتظار می‌کشیدم تا به حج بیایم و حرم نبوی و مسجدالحرام را ببویم.

وی افروزد: همین که به مسجدالحرام بروم، بایستم و نفس بکشم، حس می‌کنم که کعبه را می‌بینم و احساس وجود و شور در من به وجود می‌آید.

این زائر نایبینا همچنین گفت: هرگاه به حرم پیامبر مشرف می‌شدم، احساس می‌کردم که پیامبر گرامی را می‌بینم.

طرح اعزام پزشک همراه کاروان‌های حج با موفقیت همراه بوده است

مدیر نظارت و بازرگانی بعثه مقام معظم رهبری گفت: طرح اعزام پزشک همراه هریک از کاروان‌های حج، که برای نخستین بار از سال جاری به اجرا درآمده، با موفقیت روپروردشده است.

حاج حسین فهمیده در گفت و گو با ایرنا افزو: با اجرای این طرح، مراجعات زائران به هیأت پزشکی به نحو محسوسی کاهش یافته است.

وی گفت: براساس این طرح، قبل از سفر، تمامی زائران معاينه شده و بیماران خاص هر کاروان شناسایی می‌شوند و در طول سفر تحت نظر پزشک قرار می‌گیرند.

گفتنی است اجرای این طرح رضایت زائران را به دنبال داشته و مراجعته بیماران به مرکز درمانی هیأت پزشکی ایران در مکه و مدینه، در مقایسه با سال‌های گذشته به حداقل رسیده است.

حادثه‌منا، چاره‌جویی مسؤولان حج و فقهای مذاهب را می‌طلبد

حادثه‌ای که در روز عید قربان و به هنگام رمی جمرا عقبه اتفاق افتاد و منجر به کشته شدن ۳۵ نفر از زائران مسلمان کشورهای مختلف در سرزمین منا شد، چاره‌جویی

مسئولان عربستان و فقهای مذاهب اسلامی را در این مورد می‌طلبند.
براساس گزارش‌های منتشر شده، در مراسم رمی جمرات در روز عید قربان در منا،
برابر ازدحام جمعیت ۳۵ نفر کشته و تعدادی نیز مجروح شدند.
در سال ۱۹۹۸ نیز ۱۰۰ نفر بر اثر ازدحام جمعیت در مناسک رمی جمرات در منا
کشته شدند.

باتوجه به نظریه بیشتر فقهای مذاهب اهل سنت، که معتقدند زائران باید در روز
سوم پس از اذان ظهر «رمی جمرات» را به جا آورند، بیش از یک میلیون نفر از زائران روز
چهارشنبه (۱۲ ذیحجه) در اطراف جمرات متاخر می‌مانند، تا پس از اذان ظهر، سوّمین
مرحله از مناسک رمی جمرات (پرتاب سنگ به سوی سمبل شیطان) را به جا آورند.

حرکت ناگهانی این جمعیت میلیونی، ممکن است حوادث ناگواری را در پی داشته
باشد. بحث فقهی زمان رمی جمرات در مذاهب مختلف اسلامی تفاوت دارد.

فقهای شیعه از طلوع تا غروب آفتاب را برای رمی جمرات در مدت سه روز اجازه
می‌دهند، که بنابراین، پیروان این مذهب زمان بیشتری برای انجام این وظیفه دارند.

همچین فقهای حنفی، مالکی و تاحدودی فقهای شافعی معتقدند در روز اول که
صادف با عید قربان است، زائران قبل از ظهر نیز می‌توانند اعمال رمی جمرة عقبه را
به جا آورند، که این امر باعث می‌شود تا مدت زمان بیشتری برای انجام این اعمال باشد و
باعث ازدحام جمعیت نمی‌شود.

این در حالی است که اکثر فقهای مذاهب چهارگانه بر این اعتقادند که روز ۱۲
ذیحجه رمی فقط از بعد اذان ظهر صحیح است.

پیروان این مذاهب به خاطر عمل به این دستور فقهی، به شدت دچار ازدحام
جمعیت می‌شوند، گرچه برخی از فقهای حنفی و شافعی، رمی را در شب نیز جایز
می‌دانند، اما چون آن را مکروه می‌شمارند، عملاً مردم به خاطر پرهیز از کراحت و پیروی
از علمای خود، فقط بعد از اذان ظهر به رمی می‌پردازند.

البته برخی از فقهای شافعی در صورت ازدحام جمعیت، اجازه رمی در صبح
روزهای دوم و سوم را داده‌اند.

در عین حال، معتقدین مذهب سلفیه (وهابیت) عمل رمی را در صبح منع می‌کنند و

برخی از مأموران سعودی نیز در محل جمرات از «رمی جمرات»، در صبح تاحدودی جلوگیری می‌کنند.

نتیجه حادثه کشته شدن بیش از ۳۵ نفر از زائران در مسیر و زمان رمی جمره عقبه در روز اول اعمال، زنگ خطر مهمی را برای مسؤولان حج و مفتیان مذاهب به صدا درآورد. در این روز بیش از یک میلیون نفر به انتظار اذان می‌نشینند تا بعد از اذان ظهر سیل آسا به طرف جمرات حرکت کنند و اعمال خود را انجام دهند و به سرعت به مکه برگردند تا طواف وداع را در مسجدالحرام انجام دهند.

از آن جاکه در شریعت اسلام ارزش جان انسان به مراتب بیشتر از انجام یک عمل از مناسک است، به نظر می‌رسد اگر فقهای مذاهب اسلامی به این نتیجه برسند که به خاطر اضطرار در حفظ جان مسلمین، اجازه دهنده که رمی در صبح، عصر و شب انجام شود، می‌تواند نقش مهمی در جلوگیری از تلفات جانی زائران خانه خدا داشته باشد؛ چراکه خداوند راضی نیست میهمانانش در خانه‌اش آسیب بینند.

گزارشی از وضعیت قربانگاه‌های جدید در منا

از سال جاری، علاوه بر استفاده از ظرفیت کشتارگاه قدیمی منابن و دای محسّر، از ظرفیت چهار سالن کشتارگاه جدید به نام معیضم نیز استفاده شد تا گوشت‌گوسفندهای قربانی حجاج در اختیار فقرای کشورهای اسلامی قرار گیرد.

کشتارگاه قدیمی منابن سال پیش تأسیس شد و تا ده سال پیش کشتارگاه جدید یک سالن بود و سالن دیگر نیز از سال گذشته راه اندازی گردید.

از سال جاری، با قراردادی که میان بانک توسعه اسلامی (شرکت سرمایه‌گذار) با شهرداری مکه منعقد شد، ضمن هماهنگی در استفاده مطلوب از کشتارگاه، سعی شده است تمامی گوشت قربانی زائران پس از مراحل مختلف ذبح، بسته‌بندی شده و جهت استفاده فقراء به کشورهای نیازمند اسلامی فرستاده شود.

در این قربانگاه‌ها، که در مدخل ورودی منا از سمت مشعر الحرام در وادی محسّر واقع شده، برای ورود و خروج ذبحین و دست‌اندرکاران کاروان‌ها امکاناتی فراهم آمده و هر قربانگاه میان زائران کشورهای مختلف تقسیم گردیده است.

هریک از این قربانگاه‌ها دارای بخش‌های مجازی است، در محیط بیرونی آن حصارهایی با نرده فلزی تعییه شده که در هر حصار چند صد رأس گوسفند زنده نگهداری می‌شود.

در جوار این حصارهای نرده‌ای، یک تریلر چند طبقه گوسفند زنده متوقف شده و کار تخلیه گوسفندها به این حصارها به تدریج انجام می‌شود.

در حد فاصل حصارهای نرده‌ای طولی و سالن اصلی کشتارگاه، یک نرده عرضی به طرفیت چند صد رأس گوسفند قرار دارد.

این نرده‌های فلزی عرضی، این امکان را برای ذابحین فراهم می‌آورد که گوسفندان موردنظر را انتخاب و برای ذبح آماده کنند.

گوسفندان از کشور استرالیا وارد شده‌اند و هماهنگی‌های مربوط به عقد و اجرای این قرارداد با بانک توسعه اسلامی بوده است.

هر کشتارگاه به ۲۰ قسمت مجزا از یکدیگر تقسیم شده که در هر قسمت چندین ذابح به طور همزمان و در چند دقیقه اقدام به ذبح گوسفندان می‌کنند.

در این قسمت‌ها که طول هریک از آن‌ها به بیش از ۵۰ متر می‌رسد، پوست کله و پاچه گوسفند جدا شده و لاشه در قلاط‌های مخصوص آویزان می‌شود.

کله، پاچه و محتوای شکم گوسفندان در محفظه‌هایی که در قسمت زیرین کشتارگاه قرار دارد ریخته می‌شود و این اعضا به وسیلهٔ تسمهٔ نقاله، از این قسمت به جایگاه ویژه انتقال می‌یابد.

لاشه‌های آویزان گوسفندان به صورت اتوماتیک به قسمت جلویی گشتارگاه منتقل می‌شود. و در این محل ضمن قرارگرفتن پوشش وزدن مهر، به سرداخانه فرستاده می‌شود. چند تن از نمایندگان کاروانها برای ذبح گوسفندان به خبرنگار ماگفند: وضعیت جسمی و ظاهری گوسفندان امسال (۱۳۷۹ ه. ش.). بهتر از سال‌های پیش است و هر ذابح به راحتی می‌تواند گوسفند مورد نظر قربانی را انتخاب و ذبح کند.

هر زائر به طور متوسط ۱۵۰۰ ریال سعودی سوغاتی می‌خرد
روزنامه انگلیسی زبان «عرب‌نیوز» چاپ جده، روز شنبه نوشته: زائران

بیت الله الحرام در ایام حج معمولاً معادل ۱۵۰۰ ریال سعودی (حدود ۳۲۰ هزار تومان) جهت خرید سوغاتی و هدیه برای نزدیکان و دوستان خود هزینه می‌کنند که درآمد خوبی برای کسبه و تجار این کشور به همراه دارد.

این روزنامه همچنین نوشت:

دولت سعودی از سال ۱۹۸۲ (۱۳۶۱ شمسی) تاکنون ۱۰۱ میلیارد ریال سعودی (۲۷ میلیارد دلار) در زمینه توسعه تأسیسات مشاعر مقدسه، مکه مکرمه و مدینه هزینه کرده است.

عرب‌نیوز افزود: دولت سعودی طی همین مدت تلاش کرده است نیازهای کسانی را که از اقصی نقاط جهان از جمله آمریکای لاتین و حتی شرق آسیا به عربستان سعودی عزیمت می‌کنند، تأمین نماید.

این روزنامه در ادامه افroot: در زمان حاضر ۱۲۲ هتل در غرب سعودی برای تأمین مسکن زائران کشورهای مختلف جهان احداث شده است.

آتن‌های ماهواره بر بام خانه‌های مکه سفگینی می‌کند
در مکه از سینما خبری نیست، اما بر بام ساختمان‌های این شهر، انبوه آتن‌های ماهواره‌ای خبر از مهم‌ترین و سبله سرگرمی اهالی می‌دهد.
آتن‌های ماهواره بر بام خانه‌های شهر مکه به ویژه خانه‌های کوچک و محقر این شهر کاملاً جلب توجه می‌کند، به خصوص آنکه برخی از این خانه‌ها ۲ یا ۳ آتن را بر بامی کوچک جا داده‌اند که هر یک به سمتی تنظیم شده‌اند.

در ریاض پایتخت عربستان به دلیل آمد و شد مقام‌های کشورهای خارجی، اقامت سفر و تردد جهانگردان کشورهای مختلف، مشاهده آتن‌های ماهواره بر بام خانه‌ها و دفاتر نمایندگی و سفارتخانه کشورها، دور از انتظار نیست اما رؤیت آن بر بام خانه‌های گاه محقر شهرهای مدینه و مکه برای تازه‌واردانی که تصوری دیگر از این دو شهر دارند، تعجب‌آور است!

دور شدن برخی از پسران جوان از فرهنگ سنتی، در رفتار گروه‌های چندنفره‌ای که با خودروهای گران‌قیمت و لباس‌هایی با سبک و سیاق غربی و با سرعت بسیار در

خیابان‌های مکه، جولان می‌دهند، جلوه می‌کند.

مردان شهر در ایامی که زائران برای انجام حج تمتع به شهر مکه می‌آیند، سخت مشغول کارند و از نخستین ساعت‌بامداد تا ساعتی پس از نیمه‌های شب اجناس وارداتی را به فروش می‌رسانند.

عربستان سعودی کشوری است که به لحاظ منابع نفتی غنی است و قدرتمندترین کشور تولیدکننده نفت عضو اوپک (سازمان کشورهای صادرکننده نفت) و آاوپک (سازمان کشورهای عرب صادرکننده نفت) است؛ به طوری که حدود ۸ میلیون بشکه در روز نفت خام تولید می‌کند و درآمد چشم‌گیری از صدر ر نفت خام به کشورهای مختلف، به دست می‌آورد.

به دلیل موقعیت خاص جغرافیایی و نوع آب و هوای غالب کالاهایی که در بازارهای این کشور به فروش می‌رسد شامل پوشک، تجهیزات، لوازم برقی و الکترونیکی، اسباب بازی، صنایع دستی و حتی مواد غذایی، میوه و... از کشورهای مختلف جهان وارد بازارهای این کشور می‌شود.

شهر مکه با حدود ۶۰۰ هزار نفر جمعیت، دارای دو بافت شهری متفاوت است. هر سال میلیون‌ها زائر از کشورهای مختلف جهان برای زیارت خانه خدا وارد مکه مکرمه می‌شوند و دست‌اندرکاران اداره این شهر توجهی ویژه به خیابان‌های اصلی شهر که محل رفت و آمد زائران است، دارند.

با گشت‌زنی در خیابان‌های فرعی و کوچه و پس‌کوچه‌های این شهر، می‌توان دریافت که اولویت در نمای ظاهری شهر مکه، با خیابان‌های اصلی است که ساختمان‌های بلند مرتبه و هتل‌های متعددی در آن‌ها احداث شده و مسافران و زائران در آن‌ها اسکان می‌یابند، اماً این حساسیت و توجه نسبت به خیابان‌های فرعی و کوچه‌ها کمتر است.

کشف هشت کیلوگرم حشیش و چهارصد هزار عدد قرص مخدر از یک اتوبوس حامل حاج

پلیس جاده‌های اطراف شهر مکه موفق به کشف هشت کیلوگرم حشیش و

چهارصد هزار عدد قرص مخدر از یک اتوبوس حامل حجاج شد.

روزنامه «عکاظ» چاپ عربستان، به نقل از سرهنگ محمد بن ابرهیم الفلاح فرمانده نیروهای پلیس جاده‌های اطراف مکه گزارش داد، مواد مخدر یادشده در بازرسی از یک اتوبوس حامل حجاج که از مکه به سوی شهر طائف عربستان در حرکت بود، کشف و ضبط شد.

این روزنامه افزود: پیش از این نیز هفت کیلوگرم حشیش و مواد مخدر دیگر در جاده مکه به مدینه کشف شده بود.

در عربستان سعودی، حمل مواد مخدر، مجازات‌های بسیار سنگین؛ از جمله اعدام را در پی دارد.

گدای ۳۰ سانتی‌متری در مکه بازداشت شد

مأموران ویژه جمع‌آوری گدایان در مکه مکرمه، یک مرد گدای ۵۰ ساله را که تنها ۳۰ سانتی‌متر قد دارد، شناسایی و دستگیر کردند.

روزنامه المدینه با چاپ عکس وی نوشت: این گدا را همه‌روزه بستگانش در پوشش یک کودک قنداقی به مسجد سعود مکه می‌آوردند وی پس از چند دقیقه، خودش را از قنداق باز و گدایی می‌کرد و پس از چند ساعت گدایی، بستگانش او را به خانه‌اش می‌بردند.

این روزنامه به اسم این گدا اشاره نکرده ولی نوشه است: گدای یادشده، روزانه به طور متوسط ۲۰۰ ریال سعودی درآمد داشته است. (هر ریال سعودی معادل ۲۱۵۰ ریال ایران است) به نوشته المدینه، گدای ۳۰ سانتی‌متری، همسر و چهار فرزند دارد.

این روزنامه نوشت: مأموران به محض شناسایی این گدا، که ظاهراً ساله است به این روش گدایی می‌کرده، وی را بازداشت کردند.

سه هزار مسافر غیرقانونی در مکه دستگیر شدند

نیروهای امنیتی عربستان در مکه مکرمه، حدود سه هزار مسافر غیرقانونی را، که مقررات اقامت کشور عربستان را نقض کرده بودند و قصد داشتند به طور پنهانی به دیگر

نقاط کپسور عزیمت کنند، دستگیر کردند.

روزنامه انگلیسی زبان «عرب نیوز» نوشت: ۵۱۵ تن از این افراد که کارگران غیرقانونی بودند، در حالی دستگیر شدند که از طریق بیابان راهی سایر شهرهای عربستان بودند. منابع مطلع به خبرنگار روزنامه عرب نیوز گفته‌اند: هریک از کارگران به قاچاقچیانی که قرار بود آنان را به شهرهای دیگر منتقل کنند، ۲۰۰ ریال پرداخته بودند. این روزنامه نوشت: بیش از ۶۰۰ تن دیگر از دستگیرشدگان، در کامیون‌های متعلق به شرکت‌های حمل و نقل مخفی شده بودند و دوهزار نفر نیز بدون دراختیار داشتن مدارک لازم، با خودروهای شخصی عازم شهرهای دیگر شده بودند. در ایام حج، مسافران در عربستان برای جابه‌جایی بین شهرها، باید مدارک معتبر و مجوزهای لازم را دراختیار داشته باشند.

فهرست یک ساله مقالات «میقات حج»

(سال نهم)

● اسرار و معارف حج

مقاله	نویسنده	ش	ص
۱- معارف حج	احمد حاجی مهدی	۳۳	۶
۲- حج، کانون معارف الهی	حسین شفیعی	۳۵	۶
۳- نگاهی به اسرار حج	شیخ حسن طزاد / جواد محدثی	۳۶	۶
۴- حج در نهج البلاغه	رضاکریمی واقف	۳۶	۱۹

● فقه حج

مقاله	نویسنده	ش	ص
۱- فقه حج از نگاه امام علی بن ابی طالب	عبدالکریم آل نجف / عبدالله امینی	۳۴	۲۳
۲- نماز تراویح، سنت یا بدعت؟	نجم الدین الطبسی / محمدتقی رهبر	۳۵	۱۸
۳- استفتاءات جدید	مرکز تحقیقات حج - بخش فقه	۳۵	۳۷
۴- فقه تطبیقی	مرکز تحقیقات حج - بخش فقه	۳۶	۵۲

● تاریخ و رهای

مقاله	نویسنده	ش	ص
۱- حج گزاری ایرانیان در دوره قاجار	رسول جعفریان	۳۳	۳۰

فهرست یک ساله مقالات «میقات حجج» (سال نهم)

۲۲۶	۳۴	۲- جامعه شیعه در مدینه (نخاوله) /Werner Ende
۵۲	۳۵	۳- جامعه شیعه در مدینه /Werner Ende
۸۴	۳۵	۴- تیر اجل در صدمات راه جبل به کوشش: رسول جعفریان
۷۴	۳۶	۵- مراسم جشن ارسال جامه از مصر به کعبه معظمه محمد الدقن / هادی انصاری
۹۵	۳۶	۶- مقام ابراهیم، نماد قیام الله محمد تقی رهبر
۱۰۸	۳۶	۷- فرهنگ نامه جغرافیایی حرمین شریفین محمد محمد حسن شراب / حمیدرضا شیخی
۱۲۷	۳۶	۸- آخرین توسعه و مرمت کعبه عبیدالله محمد امین کردی / حسین صابری

اماکن و آثار

مقاله	نویسنده	ش	ص
۱- حرم حضرت حمزه <small>علیه السلام</small> در بستر تاریخ	محمدصادق نجمی	۳۳	۶۲
۲- منابع طبیعی زمزم و آبهای مکه	محمد تقی رهبر	۳۳	۷۶
۳- مصر و ویزگی های آن در جامه کعبه	محمد الدقن / هادی انصاری	۳۳	۸۶
۴- موقوفات امیر المؤمنین، علی <small>علیه السلام</small>	سیداحمد اشکوری	۳۴	۱۸۶
۵- فذک، نماد مظلومیت اهل بیت <small>علیهم السلام</small>	محمد تقی رهبر	۳۴	۱۵۸
۶- مکتب عرفان مدینه	سید محمد باقر نجفی	۳۵	۱۲۰
۷- جامه مصری در دوران جدید	محمد الدقن / هادی انصاری	۳۵	۱۳۴

مھ در آئینه ادب فارسی

مقاله	نویسنده	ش	ص
۱- از کعبه گل تا کعبه دل	جواد محدثی	۳۵	۱۵۴
۲- کعبه‌ام من	سعید روح‌افزا	۳۵	۱۶۰

گفتگو

مقاله	نویسنده	ش	ص
۱- گفتگویی صمیمانه با آقای سید محمد باقر نجفی		۳۳	۱۰۸
۲- گفتگویانهاینده محترم ولی فقیه و سرپرست حجاج ایرانی		۳۴	۸۷

● نقد و معرفی کتاب

مقاله	نویسنده	ش	ص
۱- معالم المدينة المنورة بین العمارة والتاريخ	عبد العزیز بن عبدالرحمن کعکی /عبدالله امینی	۳۳	۱۲۸
۲- پاره‌های بر جای مانده کتاب فضائل علی <small>علیہ السلام</small> و... رسول عجفریان		۳۴	۱۹۶
۳- کتاب‌شناسی آثار حَمْد جاسر	رضا مختاری	۳۶	۱۴۵

● خاطرات

مقاله	نویسنده	ش	ص
۱- سفرنامه حاج لطفعلی خان اعلائی	به کوشش: سیدعلی قاضی عسکر	۳۳	۱۳۶
۲- سفرنامه حاج لطفعلی خان اعلائی	به کوشش: سیدعلی قاضی عسکر	۳۵	۱۸۰
۳- غیر از خدا هیچکس نبود، مشاهدات سفر حج	محمد اسفندیاری	۳۶	۱۵۱

● از نگاهی دیگر

مقاله	نویسنده	ش	ص
۱- بررسی و مقایسه قصه اسماعیل <small>علیہ السلام</small> در قرآن و...	محمد مهدی فیروزمهش	۳۳	۱۶۲
۲- جلوه‌هایی از «جهت طواف کعبه» در ...	محمد زمان کسانی	۳۳	۱۸۰
۳- طلوع خورشید از درون کعبه	علی اکبر مهدی پور	۳۴	۵۱
۴- بسان کعبه	سید جواد ورعی	۳۴	۵
۵- خانه‌زاد کعبه	جواد محدثی	۳۴	۷۷
۶- مظلومیت پیروان علی بن ابی طالب <small>علیہ السلام</small> در کنار...	سیدعلی قاضی عسکر	۳۴	۱۰۱
۷- علی <small>علیہ السلام</small> ، فاتح خیر	سید جعفر شهیدی	۳۴	۱۳۹
۸- حج گزاری در کشور ترکیه	دفتر پژوهشی کاربردی	۳۵	۲۰۸
۹- حج گزاری حاجیان پاکستانی		۳۶	۱۷۳
۱۰- اخبار و گزارش‌ها		۳۶	۱۸۱

فهرست مؤلفان مقاله‌های «میقات حج»

(سال نهم)

نام مقاله	نویسنده	ش. ص
معارف حج	احمد حاجی مهدی	۳۳ ۶
غیر از خدا هیچکس نبود، مشق‌های سفر حج	اسفندیاری، محمد	۱۵۱ ۳۶
موقوفات امیر المؤمنین، علی ^{علیه السلام}	اشکوری، سیداحمد	۱۸۶ ۳۴
فقه حج از نگاه امام علی بن ابی طالب ^{علیه السلام}	امینی، عبدالله / آن نجف، عبدالکریم	۲۳ ۳۴
معالم المدینة المنورة بین العمارة والتاريخ	امینی، عبدالله / کعکی، عبد العزیز بن عبدالرحمان	۱۲۸ ۳۳
مصر و پیزگی‌های آن در جامه کعبه	انصاری، هادی / الدقن، محمد	۸۶ ۳۳
جامعه مصری در دوران جدید	انصاری، هادی / الدقن، محمد	۱۳۴ ۳۵
مراسم جشن ارسال جامه از مصر به کعبه معظمه	انصاری، هادی / الدقن، محمد	۷۴ ۳۶
جامعه شیعه در مدینه	جعفریان، جعفر / Werner Ende	۵۲ ۳۵
حج گزاری ایرانیان در دوره قاجار	جعفریان، رسول	۳۰ ۳۳
پاره‌های بر جای مانده کتاب فضائل علی ^{علیه السلام} و ...	جعفریان، رسول	۱۹۶ ۳۴
جامعه شیعه در مدینه (نخاوله)	جعفریان، رسول / Werner Ende	۲۲۶ ۳۴
تیر اجل در صدمات راه جبل	جعفریان، رسول	۸۴ ۳۵
کعبه‌ام من	روح افزار، سعید	۱۶۰ ۳۵

نام مقاله	نام نویسنده	ش. ص
منابع طبیعی زمزم و آب‌های مکه	رهبر، محمدتقی	۷۶ ۳۳
福德، نماد مظلومیت اهل بیت ﷺ	رهبر، محمدتقی	۱۵۸ ۳۴
نماز تراویح، سنت یا بدعت؟	رهبر، محمدتقی / الطبسی، نجم الدین	۱۸ ۳۵
مقام ابراهیم، نماد قیام الله	رهبر، محمدتقی	۹۵ ۳۶
حج، کانون معارف الهی	شفیعی، حسین	۶ ۳۵
علی علیه السلام، فاتح خیر	شهیدی، سید جعفر	۱۳۹ ۳۴
فرهنگ‌نامه جغرافیایی حرمین شریفین	شیخی، حمیدرضا / شراب، محمد محمد حسن	۱۰۸ ۳۶
آخرین توسعه و مرمت کعبه	صابری، حسین / کردی، عبیدالله محمد امین	۱۲۷ ۳۶
بررسی و مقایسه قصه اسماعیل علیه السلام در قرآن و ...	فیروزمهه، محمدمهدی	۱۶۲ ۳۳
سفرنامه حاج لطفعلی خان اعلایی	قاضی عسکر، سیدعلی	۱۳۶ ۳۳
مظلومیت پیروزان علی بن ابی طالب علیه السلام ...	قاضی عسکر، سیدعلی	۱۰۱ ۳۴
سفرنامه حاج لطفعلی خان اعلایی	قاضی عسکر، سیدعلی	۱۸۰ ۳۵
حج در نهنج البلاعه	کریمی واقف، رضا	۱۹ ۳۶
جلوه‌هایی از «جهت طواف کعبه» در ...	کسائی، محمدزمزان	۱۸۰ ۳۳
خانه‌زاد کعبه	محذثی، جواد	۷۷ ۳۴
از کعبه علی تا کعبه دل	محذثی، جواد	۱۵۴ ۳۵
نگاهی به اسرار حج	محذثی، جواد / طزاد، شیخ حسن	۶ ۳۶
کتاب‌شناسی آثار حمد جاسر	مختراری، رضا	۱۴۵ ۳۶
طلوع خورشید از درون کعبه	مهردی پور / علی اکبر	۵۱ ۳۴
مکتب عرفان مدینه	نجفی، سید محمد باقر	۱۲۰ ۳۵
حرم حضرت حمزه علیه السلام در بستر تاریخ	نجمی، محمدصادق	۶۲ ۳۳
بسان کعبه	ورعی، سید جواد	۵ ۳۴

